

Slovo k povzbuzení na čtvrtek 15. dubna 2021, na čtvrtek po 2. neděli velikonoční
Biblická čtení: Sk 5,27-33; Ž 34; Jan 3,31-36

Milé sestry, milí bratři,

v pondělí tohoto týdne jsme si připomněli, že při všednodenních velikonočních bohoslužbách budeme nyní v evangelijních úryvcích postupně číst jednu velkou řeč Pána Ježíše za druhou, jak nám je předkládá evangelista Jan, a to až do svatodušních svátků. To je také pravda; včera jsme dočetli svědectví o Ježíšově nočním rozhovoru s Nikodémem, zítra se před námi rozevře řeč o chlebě života. Ale dnešní úryvek je v tomto ohledu přeci jen výjimkou. Ač z liturgického výběru příslušných veršů není jasné, komu dnešní slova evangelista vlastně klade do úst, a ač v mnohém připomínají mnohá slova Krista z jeho velkých řečí, jedná se ve skutečnosti o slova Jana Křtitele. Jsou to dokonce jeho poslední slova zaznamenaná evangelistou Janem; reaguje jimi na spor svých učedníků s jedním Židem ohledně očišťování, patrně ohledně janovského křtu.

Jan Křtitel, «ženichův přítel», jak sám sebe překrásně označuje, vyznává ve svých posledních slovech velikou radost z příchodu Krista a také důvod této radosti: Kristus přišel opravdu z nebe, je Božím Synem, a proto uvěření v něj je počátkem věčného života a je tragédií tuto víru vědomě odmítnout.

Nechme stranou, zda tato slova přesně takto Jan Křtitel skutečně vyslovil, anebo mu je vložil do úst či nějak následně upravil sám evangelista. V každém případě jsou součástí Božího slova, dokonce evangelia a je velmi příznačné, že je říká někdo jiný než Pán Ježíš; ať už Předchůdce sám anebo (nějak) evangelista. Připomíná nám to totiž, že základní pravdy naší křesťanské víry, shrnuté například v Janových dnešních slovech, je možné opravdu přijmout za své, přijmout jako své vlastní životní vyznání, dokonce jako jakési „poslední slovo“. A hlavně podle nich žít svůj vztah k Bohu, Kristu, sobě a celému světu, jak to učinil i Jan Křtitel, který (mimo jiné) na Krista ukázal více než kdo jiný.

Co pro vlastní zniternění křesťanského vyznání můžeme také učinit, je například se pozorně a pokorně zaposlouchat do slov evangelia, zvláště třeba do nyní čtených řečí Pána Ježíše, ve kterých i nám lidem Kristus takřka krok po kroku poodahluje, kým je: Božím Synem, který i pro naši vlastní spásu a spásu všech kolem nás sestoupil z nebe a stal se člověkem. Každodenní naslouchání těmto Ježíšovým Božím slovům dává naději, že proniknou i do našeho nitra a stanou se – silou Ducha svatého – jeho součástí, jeho vírou v Krista...

V prvním čtení pokračujeme v kontinuální četbě Skutků apoštolů. Stále jsme v Jeruzalémě, nedlouho po Letnicích, Petr a ostatní apoštolové i přes zákazy velerady dále neohroženě hlásají, že Ježíš je Boží Mesiáš, ukřižovaný zmrtvýchvstalý, na kterého čekal celý Starý Zákon. Židy to popouzí, členové velerady, zejména velekněží, se chtějí apoštolů zbavit a již podruhé je vsazují do chrámového vězení. Anděl Páně je z něj však vysvobozuje a Petr s apoštoly opět stojí před veleradou. «Více je třeba poslouchat Boha než lidí» zaznívá opět z Petrových úst. Není možné dát přednost lidskému zákonu před Božím povoláním, není možné dát přednost pravdě lidské před pravdou Boží, které se apoštolové stali očitými svědky a jejíž pravdivost i zevnitř potvrdil Duch svatý seslaný o v den Letnic: «A my jsme svědky těchto událostí, stejně i Duch svatý, kterého Bůh dal těm, kdo ho poslouchají».

Petrova slova o dání přednosti poslušnosti Bohu před poslušností lidem, pokud se tyto dvě dostanou do přímého konfliktu, jsou vyjádřením základního principu stojícího za vším mučednictvím: Věrnost Bohu, věrnost víře, vlastnímu přesvědčení a svědomí, věrnost dobru a skutečné lásce má přednost před poslušností jakékoli lidské moci, jakémukoli lidskému zřízení. Však také Petrova slova, ve Skutcích již podruhé opakovaná, se stala i slovy mnohých křesťanských mučedníků, zvláště v situacích, kdy státní moc se postavila proti Kristovu evangeliu, jeho žití a jeho hlásání.

Jestliže prvotní církev Skutků apoštolů je pro nás ideální normou našeho života, pak i statečnost apoštolů by nám měla být životním vzorem: Jednak pro všechna případná další pronásledování křesťanství jako takového, ale i jako vzor pro jednání ve všech jemnějších formách nějakého pronásledování, jako vzor pro všechny situace, kdy se dostaneme do mravního konfliktu mezi věrností Bohu a podřízením se svému okolí a jeho požadavkům; tehdy, zvláště jedná-li se o podstatné věci, vždy (nějak) platí «více je třeba poslouchat Boha než lidi».

Jistěže, život je pestrý a mnohdy i skutečně složitý, leckdy proti sobě navíc stojí i vícero (dobrých) hodnot a vůbec není lehké najít to, co je správné anebo správnější či aspoň méně zlé. Anebo rozlišit, co je onou pravou poslušností Bohu a ne třeba jen nějaké naší vlastní představě Boha; člověk opravdu musí vážit, volit a také riskovat. Přesto se o to s Boží pomocí, s pomocí Ducha svatého zniterňujícího i naši víru, máme pokusit.

Avšak jen tehdy, budeme-li mít ve svém srdci jasno, že «více je třeba poslouchat Boha než lidi», protože Bůh nepřikazuje nic jiného než dobro, a budeme-li se snažit poctivě a pokorně Bohu naslouchat, máme naději, že (vždy) najdeme a zvolíme tu lepší, pravdivější a milosrdnější variantu, že rozpoznáme, k čemu nás opravdu volá Bůh. A také budeme mít naději statečně obstát, pokud se svou volbou toho Božího opravdu budeme muset postavit proti nějaké lidské moci a jejímu tlaku, ať už institucionálně zakotvené anebo jen té docela obyčejně mezilidské. S Boží pomocí...